

Умар ал-Муқбил

Таржимон: Абу Закария ал-Маданий

Манба: «Сойдул фаваид» веб саҳифаси

Алҳамду лиллаҳ вассолату вассаламу ала росулиллаҳ.

Qurilish yili Ramazonning oxirida Ulug' oy bilan vidolashaotganlarning iyigari, bu o'ynaydigan haqiqatni o'qituvchilarning xasratlari eshitishdi. Ro'zadorlarning yuzlarida fuqarolik bilan ishlashni amalga oshirish. Bularning hammasi Ramazon o'yidan ajralish sabablidir.

Аллоҳ таоло бу ойга ўзига хос хусусиятлар ва бошқа ойлардан ажралиб турадиган фазилатлар ато этган. Ана уларнинг шу ҳолга тушишга ҳақлари бор. Агар уларнинг юраклари Рамазон фироқига тилка-пора бўлиб кетса, қасам Аллоҳгаки, биров уларни маломат қилишга ҳақли эмас.

Biroq ana shu shoshilinch Ramazondan bir necha kundan keying yo'q bo'lib ketadi, bazilarda esa bu xayotit kioyok nihoyasiga etadi. Lezin kunzadorlardan ba'zilariga o'xshash bir malham «Eksir» ni ishlatgan bug'dilarki, uning ta'siridan Ramazonning tezkor o'ylab davom etishi, tadbir kelasi Ramazonga ham etib borishi. Bu Ramazonning siri, javhari va iksiridir. U Qur'on Karim bilan, uni tilovat qilib, ma'nolarini taadabur etib yasash. **«Albatta bunda (ogoh) qalb egasi bo'lib o'tgan ikki hozi xozirda sodir bo'lgan vaziyatda (ya'ni, sidqidildan) kulgan tutgan odam uchun eslatma-ibratlar bor.»**(Kof: 37)

Men buni ulug' ramazon oyining boshlarida eslatmokdaman, harakatlari – Qur'on oyi bulmish – Ramazon ushbu Ulug' Kitob bilan mustaqillik va haqiqiy alokaning boshi va o'tgan Ramazonga va umuman Ramazonning

pirigida yuragi eziladiganlarga tasalli ko'pchilik.

Unvonagi zikri o'tgan (ikki) telefon suhbatini mana shu erdan bo'shatildi.

Birinchi suhbat o'tgan yilgi ramazonada katta bo'ldi. Menga shogirdlarimdan o'zaro bo'lgan hofizi Qur'on yigit telefon qilingan va rafiqasi bilan o'zaro aloqada bo'lgan muammo haqiqatda gaplashish uchun sababashmoqchi ekani aytdi. Muammoning xulosasi - u xotininini taloq qilmoqchi ekan!

Men undan muammoning sabablarini ochib beramiz, bazi savollarni suragandim illat xotinda emas, uning kalbida ekani anikladim. Men undan: Qur'on bilan aloqang qanday? - deb so'radim. U: yomon emas, lekin biroz kamchiligim bor, deb javob berdi.

U meni Qur'onni yoddan qaytarib turgani haqida haqiqatda so'rayapti deb o'ylabdi. Men unga: Bu haqiqat so'ramayapman, Qur'onni taadbur qilishing va uning oyatlari bilan birgalikda hamashang haqiqatni so'rayapman !, dedim.

Xuddi undan amri maxol narsani so'raganimdek, biroz jim qoldi. Keyin: Ey ustoz, tadaburburish oson ish emas, buning uchun olim olim kerak! Dedi. Men unga: Ukajon, ulangargina fahmlaydigan narsa tafsirning nozik ma'nolaridir, ammo taadbur unday emas !, dedim.

U mening sozlarimdan xayratga tushdi, lekin men bilan xayratini uzoq davom ettirishga kuydim. Sodda arab tilini biladigan har qanday odam tushunganligidan oddiy bir misol keltirurib dedim: Qani, men bilan «Nab'a» surasini oxirigacha olib borayapman!

«(Ey Makka kofirlari), **darhaqiqat, Biz sizlarni yoqing** (da voqea sodir

Ислом Нури

bo'lgan) **azobdan ogohlantirdik. U Kunda** (har bir) **kishi ozi kilib o'tgan narsani** (yani barcha yaxshi-yomon amallarini) **ko'r va kofir kimsa: «Eh, koshki edi** (xiyonatlar kabi) **tuproqa aylanib ketsam** (u mehnatga qarshi boshimga tushgan azobdan kutulsam)», **deb qo'ymoqdalar.** »

Men unga dedim: Mana endi to'g'ri, biroz taammul qil. Inqizindan so'ra: Bu ogohlantiruvchi kim? U: Alloh! dedi. Ogohlantiruvchining Olloxni bulishi nimani anglatishishini tushunasizmi? Bu degani: lim va hayot seni ogohlantirayotgan Zotning kulida, Jannat ham Do'zax ham uning oldida, biron narsani bulishini xoxlasa, unga «Bud» deydi. Bo'ladi. Sen unga teng keladigan biron zotni bilasanmi ?!

Тасаввур қил, сен Маҳшаргоҳда турибсан! Амал дафтарларинг очилган, бир томонда яхши амалларинг дафтари, бир томонда ёмон амалларинг дафтари! Шу лаҳзада нимани орзу қиласан? У деди: Албатта ёмонликларим берикитилиши ва Роббим мени бутун халойиқ ичида шарманда қилмаслигини!

Qani, aytchi: kofir nimaga tuprokka atrofini xoxlamoqdami? Chunki u jismoniy shaxslarning -bir-birlaridan qasos olib berilgandan keying - tuprokka aylanib o'tib yuborilgandan keyin kuradi va uzining it yakki chochka bulib qolishini orzu qiladi. Bu uning uchun uzini kutib turgan azobdan qora engilroqdir! U naqadar dashtli azob! U naqadar qattiq azob! «Ulardan (azob biron lahza ham) engillatilmas va ular (osha azobda qolib) butunlay nomurod bulguvchilar!» (Zuxruf: 75). Men sendan mana shuchaliq tafakkur qilishni xoxlayman, xolos. Buning olimga imtiyozi bormi? ... Yo'q!

Унинг муаммосига қайтиб дедим: талоқ қилишингни ҳеч бўлмаганда

Ислом Нури

икки ҳафтага қолдиришингни илтимос қиламан. Бўлиб ҳам Аллоҳ сенга иккита гулдек қизчаларни берган ва ўзинг эса Қуръон ойида яшаётган бўлсанг. Қалбингни ўқиётган оятларингни тадаббур қилиш билан давола. Кейин олдимга келсанг талоқ масаласини ҳал қилармиз.

Қасам Аллоҳгаки, орадан бир ҳафта ҳам ўтмади, у менга сим қоқиб талоқ қўйиш қарорини бекор қилганини айтди. Мен ундан: нима учун? деб сўрадим. Касаллик қалбимда экан, давосини топдим ва иксирни билдим! – деди.

Ramazon oyi tugagach u menga shularni aytdi: men uchun oqlimni taniganimdan beri shu yilgi Ramazondan oshib boradigan va lazzatliroq Ramazon bu'magan. Amalga oshirilgan nazorat, biz o'rganib qo'lga olingan sharrilotib o'qib ko'ring O'rniga Qur'on oyatlari bilan yashash, iloji boricha ruhingarini ta'dabur qilish.

Қиссадан ҳисса шуки, ўша йигит Рамазондан кейин ҳам ҳолатининг ўзгармаганини менга тўлқинланиб айтиб берди. Бунинг сабаби Қуръон билан яшаш эди. Ҳатто у менга шундай деди: аввалда бир пора Қуръонни 20 дақиқада ўқиган бўлсам, ҳозирда бу уч соатгача чўзилмоқда, чунки мен ҳар бир оятнинг маъносини ва ундаги нидо ва йўлланмаларни тушунишни ўзимга вазифа қилиб олдим. Аллоҳ барчамизни собитқадам қилсин!

Иккинчи телефон суҳбатининг қиссаси қуйидагича:
сингилларимиздан бири олим дўстларимдан бирига ўтган Рамазондан аввал сим қоқиб ўзининг гуноҳдан тавба қилиши ва яна унга қайтиши ва яна тавба қилиб сўнг яна гуноҳга қайтишидан шикоят қилган ва бунга яшаб турган муҳити маъсиятларга тўла эканини важ қилган. Биз одатдагидек қалб касалидан шикоят қиладиганларга берадиган

Ислом Нури

саволимизни унга ҳам бердик; Қуръон билан алоқангиз қандай? У Қуръонни тадаббур ва тааммул қилиш ва қалбни у билан даволаш у ёқда турсин оддийгина қилиб ўқишга ҳам бееътибор эканини айтди.

Qur'on bilan davolashni faqat sehr, ko'z tegish va shaytonlash kabi holatlardagina bilgan ko'chib musulmonlarning muommalari shu erda yashiringan. Aslida kalb kotishi, hiqdu-xasad, shuba va shirk kabi kalb kasalliklari badaniy kasaliklardan kora Alloх oldida kattaroq. Badan kasaliklaridan birinchi marta ko'rilgan kasaliklarni davom ettirishga oid javob.

Do'stim u oyolga aytdi: Men sizga o'z xonangizda yoqalanib o'tirasiz yoki uyingizdan bosh bo'lib chiqib ketasiz deyishim tug'rimi? Yoq, albatta. Siz Olloh taoloning Abu Bakr, Umar, Usmon va Aliy, siz menimcha bundan tashqari Qiymatgacha keladigan har bir mu'minaga zarbulmasal qilingan Fir'avningning oyolini bilmaysizmi?! U oyol kufr, tarixiy mujitida yarar edi. Shunga qaramasdan bog'lanish bilan bog'liq ma'siyat mujitididan chiqib keta olmasada, qalbi bilan Robbisiga hijrat qilingan.

Бу қиссанинг тарбиявий ва иймоний асарларини баён қилгандан кейин дўстим уни Қуръонни тафаккур қилишга чақирибди ва буни қандай қилишни ҳам тушунтириб берибди. Уни асосан «Амма» ва «Таборак» пораларига кўпроқ диққат қилишга буюрибди.

Taqrib uch oylardan keyin ana shu oyol do'stinga telefon qilib, bundan bir necha oy dastlabki falon, falon muammodan shikoyat qilingan ayolman deb o'zingizni tanitibdi. Keyin suzida davom etib: Ey shayx, Ollohga qasam va hozir avvalgidek tavbadan keyn gunohga qayishishdan mutloqo xalos bo'ldim. Balki, Ollohga qasam Qur'on bilan yashaganim va uning ma'nolarini tushinish uchun harakat qilinganimdan keyin tasodifan tushib

Ислом Нури

qolsam ham gunohning mazasi va lazzatini topmaydigan bulib ishlataman.

Olluhu akbar! Robbimizning so'zlari haqidagi tug'ri !: «(Ey Muxammad sollallohu alayhi va sallam), **ayting:« Allohning fazlu marhamati** (yangi, islom) **va ishonch-mehribonligi** (yangi, Quron) **bilan - mana shu (nemat) bilaman shod-xurram (SHU), bu ular tuplidigan mol-dunyodan yaxshirokdir** » (Yunus: 58). Kalb kasaligaga tayyorlanish uchun Qur'on malhamini ochgan odamga bergan Ollohning tavfiqiy holati buyuk! Allox taolo «**Biz mo'minlar uchun shifo va qo'llanish uchun qilingan Qur'on oyatlarini nozil qilamiz**» (Isro: 82) deb marhamat qilmagandimi ?!

Aziz do'stim, Qur'on bilan, uni tatibbur va taammul qilib, undan shifo izlab, o'zbekning qalbini, oilasining ahvolini isloh qilmoqchi bilan bog'liq bo'lib, Qur'on ma'nolari bilan Payg'ambar solllohu alayhi va salom kabelini yashagan odamni kutib olasizmi? Allox taolo aytadi: «**(Ey Muhammad sollallohu alayhi va sallam), Biz sizga bu Qur'onni kiyinof javo chekishingiz uchun nozil qilmadik**» (Toxa: 2). **Balki Allox uni saodat, hidoyat, plymat, nur va jannatga yullovchi kilib nozil qilingan.**

Мен бу ўринда салафларимизнинг Қуръон билан бўлган ҳолатларини ҳаддан зиёд кўп бўлишига қарамай зикр қилмадим. Эҳтимол бирон киши эътироз қилиб: салафлар биз кўрган фитналар ва Қуръондан машғул қиладиган нарсаларни кўришмаган, деб айтиши мумкин. Шунинг учун ҳам замонамизда содир бўлган икки қиссани келтириш билан кифояландим. Шоядки Аллоҳ барчамизга ибратланиш ва ўрнак олишни насиб айласа.

- Iksir deb asslida ortada asr kimyogarlari tasavvurida hamma narsani

Ислом Нури

oltinga aylanishga oladigan afsonaviy toshga aytiladi. Keyinchalik bu atama xayratomuz ta'sir kiladigan har bir narsa qullanadigan bulgan. Iksirni «elektron» ham deyiladi.

- Ibnul Koyiminning «Favoid» nomli kitobining avvalida mana shu oyat xususiyida nafis so'zlari bor. Men uni shu erda aniq qilshni munosabati bilan bildim: «**Albatta bunda ... eslatma-ibratlar bordir**» bu - surishtirishdan boshlanib shu ergacha bo'lgan oyatlarga ishora, mana shu ta'sir kiladigan narsa.

« (Ogoh) **qalb egasi bu'lgan**» mana shu qabul qilingan kiluvchi o'rin. Bundan murod Alloxning aytganlarini anglaygan tirik kalb, Olloh aytganidek: «**(Muhammad tilovat kilayotan narsa) fakt u tirik bulib qolgan qishloqlarni ogoxlantirishi uchun**» degani, qalbi tirik uchun.

«(Yani, sidqidildan) **quloq tutgan kishi uchun**» , ya'ni quloq tutgan, aytilayotan suzni butun vujudiy bilan tinglagan odam. Bu aytilayotgan suzdan ta'sirlanishni sharti.

« **Ozi xozir bulgan vaziyatda**» yangi, qalbi uyg'oq, g'ofil bulmagan.

Demak, ta'sirli kilovchi «Qur'on», uni qabul qilish kilovchi «Kalb» va ta'sirlanganish sharhi «Butun vujud bilan tinglash» guruhi birgalikda ta'sirlantirilganidan foydalanuvchi «Kalbning mashgulligi» va «Xitobdan g'aflatda bulib qolishi» oyog'ini olib boradi